

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **E. S.**, bývajúcej v S., proti odporcovi **K.**, so sídlom v B., **o neplatnosť výpovede**, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 16 Cp 76/2002, o dovolaní odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 10. februára 2009 sp. zn. 8 Co 371/2007, 8 Co 372/2007, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Navrhovateľke náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava III rozsudkom z 28. mája 2007 č. k. 16 Cp 76/2002 – 80 určil, že výpoveď daná navrhovateľke odporcom listom zo dňa 12. 8. 2002 č. j. 964/02 podľa § 63 ods. 1 písm. e/ Zákonníka práce je neplatná. Konanie v časti náhrady mzdy vo výške 473 200 Sk zastavil a odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľke trovy konania v sume 5 901 Sk k rukám právneho zástupcu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že v danom prípade je predmetná výpoveď neplatná pre nesplnenie predpokladov podľa ustanovenia § 74 ods. 1 Zákonníka práce (prerokovanie vopred s príslušným odborovým orgánom), prečo na jej základe nemohli nastať účinky v zmysle § 59 ods. 1 písm. b/ v nadväznosti na § 61 Zákonníka práce (skončenie pracovného pomeru). Na námietku odporcu o nedostatku jeho pasívnej vecnej legitímácie neprihliadol. To z dôvodu, že pôvodný odporca – R. a L. so sídlom M., bol s účinnosťou od 31. 8. 2004 vyradený zo siete škôl a školských zariadení Ministerstva školstva Slovenskej republiky, na základe žiadosti jeho zriaďovateľa, Krajského školského úradu Bratislava, ktorý ho aj dňom 31. 8. 2004 zrušil (§ 10 ods. 5 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve). V čase zrušenia (pôvodného zamestnávateľa navrhovateľky) vo vzťahu

k prechodu práv a povinností z pracovnoprávných vzťahov platil právny režim podľa § 14 ods. 2 zákona č. 313/2002 Z. z. o verejnej službe, podľa ktorého na uspokojenie nárokov zamestnancov zamestnávateľa, ktorým je rozpočtová alebo príspevková organizácia, ktorá zanikla zrušením bez právneho nástupcu, sa vzťahuje osobitný predpis. Týmto je zákon č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách a podľa § 23 ods. 3 práva a povinnosti zrušenej organizácie bez právneho nástupcu prechádzajú dňom zrušenia na zriaďovateľa, t. j. v danom prípade nároky z pracovnoprávných vzťahov pôvodného zamestnávateľa navrhovateľky prešli dňom jeho zrušenia na K., čím je dané jeho právne nástupníctvo na strane odporcu. Tým bolo vylúčené použitie § 31 ods. 5 zákona č. 311/2001 (Zákonníka práce) v platnom znení (ak sa zrušuje zamestnávateľ, určí orgán, ktorý zamestnávateľa zrušuje, ktorý zamestnávateľ je povinný uspokojiť nároky zamestnancov zrušeného zamestnávateľa alebo uplatňovať jeho nároky). O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 10. februára 2009 sp. zn. 8 Co 371/2007, 8 Co 372/2009 na odvolanie odporcu rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdil. Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania nepriznal a zrušil uznesenie súdu prvého stupňa z 25. 6. 2007 (nesprávne uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok za návrh). V plnom rozsahu sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, podľa ktorého nároky vyplývajúce z pracovnoprávných vzťahov pôvodného zamestnávateľa navrhovateľky prešli na odporcu, preto neboli splnené zákonom stanovené podmienky pre zastavenie konania podľa § 107 ods. 4 O. s. p. a námietky odporcu týkajúce sa nedostatku jeho pasívnej vecnej legitímácie posúdil ako nedôvodné. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal dovolanie odporca. Navrhol rozsudok odvolacieho súdu, ako aj prvostupňového súdu, v napadnutej časti (určení neplatnosti výpovede a trovách prvostupňového konania) zrušiť, konanie zastaviť a priznať mu náhradu trov konania. Uviedol, že konanie pred odvolacím súdom (aj súdom prvého stupňa) je postihnuté vadou uvedenou v § 237 písm. b/ O. s. p., lebo odporca ako účastník konania, ktorý vystupoval v konaní, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania. Uvedený záver odôvodnil tým, že pôvodný odporca (R. a L. M.) po vyradení zo siete škôl a školských zariadení Ministerstva školstva Slovenskej republiky (rozhodnutie z 22. 7. 2004 č. C.) bol dňom 31. 8. 2004 (rozhodnutie z 3. 8. 2004 č. K.) zrušený bez právneho nástupcu. Nenastal preto prechod práv a povinností z pracovnoprávných vzťahov na iný nástupnícky subjekt podľa § 27 Zákonníka práce. Podľa jeho názoru súdy nižších stupňov pochybili, keď

pokračovali v konaní a nepostupovali podľa § 107 ods. 4 O. s. p., podľa ktorého, ak po začatí konania zanikne právnická osoba, súd pokračuje v konaní s jej právnym nástupcom a ak právneho nástupcu niet, súd konanie zastaví. Nesúhlasil s právnym názorom súdov nižších stupňov, že podľa § 23 ods. 3 zákona č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách v znení neskorších predpisov práva a povinnosti pôvodného odporcu zrušeného bez právneho nástupcu prechádzajú dňom zrušenia na zriaďovateľa (K.), čím je dané jeho právne nástupníctvo a jeho pasívna vecná legitímácia v konaní.

Navrhovateľka sa k dovolaniu odporcu nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako sú dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie bolo podané včas účastníčkou konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný. Dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému nie je prípustné a preto ho treba odmietnuť.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Keďže v prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, podmienky prípustnosti dovolania upravuje ustanovenie § 238 O. s. p.

Dovolanie je zásadne prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O. s. p.), alebo proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O. s. p.). Dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 238 ods. 3 O. s. p.).

V prejednávanej veci dovolateľ napadol rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, pričom sa nejedná o prípad, v ktorom by sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu skôr vysloveného v tejto veci. Prípustnosť dovolania teda nemožno vyvodzovať z ustanovenia § 238 ods. 2 O. s. p. Rovnako odvolací súd nevyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu podľa § 238 ods. 3 O. s. p.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť dovolacieho súdu skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O. s. p. (§ 242 ods. 1 O. s. p.), dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O. s. p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (rozsudku či uzneseniu) odvolacieho súdu, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Citované ustanovenie § 237 O. s. p. nemá obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný a ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O. s. p., možno ním napadnúť aj rozhodnutie vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 238 O. s. p. neprípustné.

Odporca odôvodnil dovolanie tým, že ako účastník konania na strane odporcu nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, pretože naňho neprešli práva a povinnosti pôvodného odporcu (R. a L. M.) a teda, že nie je v konaní daná jeho pasívna vecná legitímácia.

Podmienkou toho, aby niekto mohol byť účastníkom občianskeho súdneho konania je, že musí byť na to spôsobilý. Spôsobilosť byť účastníkom konania sa rozumie spôsobilosť subjektov mať procesné práva a povinnosti, ktoré procesné právo priznáva účastníkom konania. Ide o procesnú subjektivitu. Túto spôsobilosť upravuje Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 19 tak, že ju má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti, inak ten, komu ju zákon priznáva. Vo všetkých občianskoprávných konaniach majú spôsobilosť byť účastníkom konania tí, ktorí majú všeobecnú spôsobilosť mať práva a povinnosti podľa hmotného práva, teda všeobecnú hmotnoprávnu subjektivitu. Spôsobilosť mať práva a povinnosti majú aj právnické osoby (§ 18 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania je neodstrániteľným nedostatkom podmienky konania, na ktorý musí súd prihliadať v každom štádiu konania a má za následok zastavenie konania. Tento nedostatok nemožno odstrániť postupom podľa § 43 O. s. p., pretože nejde o vadu podania spočívajúcu v jeho neúplnosti alebo nesprávnosti. Spôsobilosť byť účastníkom

konania a prípadnú následnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. b/ O. s. p. je podľa ustálenej súdnej praxe potrebné odlišovať od tzv. vecnej legitímácie (aktívnej alebo pasívnej) predstavujúcej hmotnoprávny vzťah účastníka k prejednávanej veci, ktorá je z hľadiska prípustnosti dovolania irelevantná (R. č. 34/1993). Odporca medzi spôsobilosťou byť účastníkom konania a vecnou legitímáciou nerozlišuje. Preto jeho tvrdenia uvádzané v dovolaní, ktoré sa týkajú jeho pasívnej vecnej legitímácie, sú pre prípustnosť dovolania právne bezvýznamné.

V prejednávanej veci K. (odporca) je rozpočtovou organizáciou štátu (§ 10 ods. 1 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve). Podľa § 21 ods. 1 zákona č. 303/1995 Z. z. (t. č. zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy) rozpočtové organizácie štátu sú právnické osoby. Na strane odporcu vystupovala v konaní teda právnická osoba s vlastnou právnou subjektivitou (spôsobilosťou mať práva a povinnosti), z ktorého dôvodu je spôsobilá byť účastníkom občianskeho súdneho konania (§ 19 O. s. p.). Potom existencia odporcom tvrdenej vady konania uvedenej v § 237 písm. b/ O. s. p. zistená nebola. Dovolací súd nezistil ani existenciu väd konania uvedených v § 237 písm. a/ a c/ až g/ O. s. p. Tieto odporca ani v dovolaní nenamietal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na záver dodáva, že štát musí mať záujem na tom, aby v každom prípade zániku organizácie zriadenej zákonom alebo rozhodnutím ústredného orgánu napojenej na štátny rozpočet, existovala nástupnícka organizácia. V zákone č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách (t. č. zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy) stanovil všeobecné pravidlo, podľa ktorého ak takáto organizácia zaniká zrušením bez právneho nástupcu, práva a povinnosti prechádzajú (dňom zrušenia) na zriaďovateľa, ak osobitný zákon neustanoví inak (§ 23 ods. 3). V prípade pôvodného odporcu (pôvodného zamestnávateľa navrhovateľky) išlo o rozpočtovú organizáciu s právnou subjektivitou zriadenou zriaďovateľom (K.), ktorého práva a povinnosti po jeho zrušení prešli na odporcu a preto nebol daný dôvod na postup podľa § 107 ods. 4 O. s. p., ako nesprávne odporca, podľa ktorého neprešli na iný subjekt, tvrdil.

Vzhľadom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že v prejednávanej veci je dovolanie odporcu podľa Občianskeho súdneho poriadku neprípustné. So zreteľom na to, dovolanie odporcu odmietol podľa § 243b ods. 5 prvá veta O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je takýto opravný prostriedok neprípustný.

Najvyšší súd Slovenskej republiky úspešnej navrhovateľke voči odporcovi, ktorý úspech nemal, nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, pretože jej žiadne nevznikli (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. augusta 2009

JUDr. Martin V l a d i k, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: